

N i e u w s b r i e f 1

juni 2019

S t i c h t i n g L a n d e l i j k G e b i e d H a r e n

Aan ondersteuners en geïnteresseerden van de Stichting Landelijk Gebied Haren (SLGH)

Graag informeren wij u over de oprichting, doelstellingen en activiteiten van de SLGH:

1. Waarom de Stichting Landelijk Gebied Haren
2. Bestuur stichting
3. Informatieavond
4. Bomenkap in het Scharlakenbos
5. Ontwikkelingen Fruitberg
6. Transferium De Punt
7. Biodiversiteit en bermbeheer
8. Aandachtpunten voor de nabije toekomst

1. Waarom de Stichting Landelijk Gebied Haren?

Om op te komen voor behoud van de landschappelijke en ecologische waarden van het Scharlakenbos en omgeving werd in 2007 de 'Stichting Scharlakenring' opgericht. In 2017 ging deze stichting samen met de 'Stichting Behoud Landelijk Gebied Harendermolen' onder de naam Stichting Scharlakenring e.o. Deze stichting stelde zich tot doel het behoud en het verhogen van de landschappelijke en natuurwaarden van de betrokken gebieden. En ze ontwikkelde visie en alternatieven (zie verder in deze nieuwsbrief). Sinds 2003 streeden de omwonenden van de Onneres tegen de plannen van een projectontwikkelaar om van de voormalige camping een chaletpark te maken.

Haren, Glimmen, Onnen en Noordlaren zijn oorspronkelijk esdorpen, met ieder een eigen karakter en specifieke bevolkingssamenstelling. De lokale gemeenschappen in deze dorpen hebben altijd goed voor hun gebied gezorgd, koesteren de waarden en wisten - indien nodig- de weg naar het gemeentebestuur van Haren te vinden.

Bij het opheffen van de gemeente Haren ontstond de gedachte dat we door bundeling van krachten effectiever kunnen communiceren met de nieuwe gemeente Groningen. De afstand tot het gemeentebestuur is groter en ambtelijke kennis en institutioneel geheugen is mogelijk verloren gegaan. Daarom hebben we besloten om de handen ineen te slaan en de 'Stichting Landelijk Gebied Haren' op te richten. De notariële acte werd op 24 mei 2019 gepasseerd en de bestaande organisaties zijn daarin opgegaan.

De statutaire doelstelling:

"De stichting stelt zich ten doel de bescherming en bevordering van de landschappelijke, cultuurhistorische, milieu- en natuurwaarden van het landelijk gebied rondom en in (de voormalige gemeente) Haren, een en ander in de ruimste zin van het woord en met inbegrip van natuurinclusieve landbouw".

Hieronder vallen de volgende afgeleide doelstellingen:

1. Het opkomen voor de belangen van landschap, milieu en natuurwaarden bij veranderingen en ingrepen in het gebied;
2. Het fungeren als gesprekspartner van de Gemeente, Provincie, Waterschap, natuur-en milieuorganisaties en de verenigingen Dorpsbelangen;
3. Het optreden als rechtspersoon in bestuursrechtelijke en privaatrechtelijke kwesties;
4. Het vertegenwoordigen van de bewoners en eigenaren bij activiteiten tot behoud, herstel en beheer van natuur- en landschapselementen.

Kortom: de stichting wil de oren en ogen zijn van het landelijk gebied van Haren en wil bewoners een platform bieden.

Wat dat precies betekent, leest u in deze nieuwsbrief. Een stichting alleen is echter niet voldoende. Zij vormt als het ware een juridische paraplu waaronder we actie kunnen ondernemen. Een paraplu ontleent haar bestaansrecht aan wie er onder schuilt. Dat zijn de inwoners van de voormalige gemeente Haren die het buitengebied een warm hart toedragen. Zonder actieve belangstellenden zijn we een papieren tijger en dat willen we beslist niet. Doet u mee?

2. Bestuur van de SLGH

De stichting SLGH is op 24 mei bij notariële akte opgericht. Het bestuur van de SLGH is samengesteld uit de bestuursleden van de voormalige stichting Schalakenring en is aangevuld vanuit Onnen:

- Voorzitter: Marinus (M.A.) Brijker, Rijksstraatweg 264, 9752CK Haren, tel 050-5347097
marinus.brijker@planet.nl
- Secretaris: Anna (A.C.C) Meijer-Giezen, Rijksstraatweg 328, 9752CN Haren, tel 050-5346357
scharlakenring@xs4all.nl
- Penningmeester: Jan Schuurmans, Hoge Hereweg 1, 9756TG Glimmen, tel 050-4061228
schuurmansjan@gmail.com
- Lid: Jan Wittenberg, Padlandsweg 1, 9755TH Onnen, tel 050- 3183360
j-wittenberg@hetnet.nl

Het bestuur wordt bijgestaan door adviseurs. Zij wonen desgewenst de bestuursvergaderingen bij. Het bestuur vergadert, al naar behoefte, enkele keren per jaar. Daarnaast onderhouden de bestuursleden direct contact voor de coördinatie en uitvoering van activiteiten. Wij roepen geïnteresseerden op om als adviseur bij te dragen aan het werk van de SLGH. Bovendien is versterking van het bestuur welkom.

3. Informatieavond

Op donderdag 19 september organiseren wij een informatieavond voor geïnteresseerden en ondersteuners van de SLGH. We willen dan doel en werkwijze van de Stichting toelichten en een aantal ontwikkelingen met u bespreken.

Jan Wittenberg geeft een presentatie over "Landschap en cultuurhistorie Onnen-Glimmen". Hierin neemt hij u mee in de biografie van dit cultuurhistorisch interessante deel van de voormalige gemeente Haren. U bent van harte uitgenodigd. We vragen u tevens om mensen in uw omgeving te attenderen op deze avond.

Informatieavond 19 september 't Clockhuys, bibliotheek, 19.30 - 22.00 uur

4. Bomenkap in het Scharlakenbos

Thijs Duim - ereburger en het 'groene geweten' van Haren- was de oprichter en eerste voorzitter van de stichting Scharlakenring. Kort na de oprichting in 2007 kreeg hij het bij de provincie Groningen voor elkaar dat het gehele Scharlakenbos tot de landelijke Ecologische Hoofdstructuur (EHS) ging behoren. Toen lukte het helaas nog niet om de omliggende weilanden ook een zelfde bescherming te geven. Pas in 2014 stelde

de gemeenteraad Haren unaniem de 'Natuurvisie Scharlakenhofgebied' vast. Hierin is bepaald dat de weilanden de bestemming: 'natuur met mogelijkheden tot agrarisch gebruik' krijgen.

Deze visie is echter nog steeds niet vertaald in een juridisch bindend bestemmingsplan. De gemeente Haren blies de vaststelling van het Bestemmingsplan Buitengebied kort voor de herindeling af. Nu is het wachten op de gemeente Groningen.

Het Scharlakenbos kent 3 eigenaren. De gemeente Groningen (voorheen de gemeente Haren) bezit het grootste deel. Het zuidelijke en het westelijk deel zijn elk in bezit van een particuliere eigenaar.

Het gehele Scharlakenbos behoort nu tot het Natuur-Netwerk-Nederland (NNN) de nieuwe naam van de Ecologische Hoofdstructuur. Eén van de particuliere eigenaren heeft tijdens het formele broedseizoen 2019 een groot aantal bomen in het zuidelijk deel van het bos laten kappen. Onze aanhoudende protesten bij de Provincie Groningen, die toezichthouder voor dit bos is, werden weggewuifd want er zou hier sprake zijn van 'dunning'. Onder dunning lijkt toezichthouder te verstaan de kap van 1 boom tot aan het kappen van zoveel bomen tot er 1 boom overblijft. De bescherming wegens de NNN-status bleek niet te bestaan! Eerder waren we ook al zwaar teleurgesteld in deze eigenaar omdat hij de natuurwaarden van enkele aanpalende weilanden vernietigde door de weilanden te veranderen in aardappelvelden, in strijd met de 'Natuurvisie Scharlakenhofgebied'.

Het Scharlakenbos en het omliggende gebied verdienen onze continue aandacht, zeker nu de recente ontwikkelingen de kwetsbaarheid van dit gebied sterk hebben verhoogd.

Niek Meijer, adviseur en aanspreekpunt: meigie@xs4all.nl

5. Ontwikkelingen Fruitberg

De voormalige camping de Fruitberg op de Onneres viel rond 2003 in handen van een projectontwikkelaar. Het plan voor verkoop van 80 vakantiechalets mislukte, waarna er arbeidsmigranten werden gehuisvest. Na diverse incidenten heeft de gemeente in 2010 op aandringen van de omwonenden naar een alternatieve invulling gezocht. Met de provincie en de welstandsorganisatie Libau is de mogelijkheid van een landgoed onderzocht. In principe is een landgoed mogelijk, mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan, zoals minimaal 5 ha; gedeeltelijke openstelling; max. 1 gebouw met max. 3 wooneenheden; herstel van het openbare pad naar de Onneresweg; etc. De mogelijkheden en

randvoorwaarden zijn vastgelegd in de zogenaamde 'kaderstelling'. Tussen 2015 en 2017 was er op het terrein een AZC. Sindsdien staat het terrein met opstallen leeg.

In april dit jaar ging het gerucht dat het terrein was verkocht. De projectontwikkelaar MWPO presenteerde vervolgens een plan voor 8 villa's. Dat past (uiteraard) niet in de kaderstelling. Onze stichting (toen nog i.o.) heeft B&W van gemeente Groningen per brief gevraagd of de kaderstelling nog steeds van kracht is. Wethouder Van der Schoor heeft dit schriftelijk bevestigd. We houden de ontwikkelingen in de gaten. Meer bebouwing dan toegestaan in de 'kaderstelling' is in het landelijk gebied ongewenst (en bovendien juridisch niet mogelijk). Voor achtergrondinformatie: ['verleden – heden – toekomst van de fruitberg op de Onneres'](#)

Jan Wittenberg is aanspreekpunt voor de Fruitberg: j-wittenberg@hetnet.nl

6. Transferium De Punt

Sinds 2010 probeert de provincie Drenthe een Transferium te realiseren langs de A28 bij De Punt. Het oorspronkelijke plan voorzag in 2000 parkeerplaatsen. Door bezwaren van diverse organisaties en personen is dit teruggebracht tot 200 à 500 plaatsen. Maar het plan blijft een aanslag op de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van het dal van de Drentsche Aa. Het [Natuurplatform Drentsche Aa](#) heeft het voortouw in het aandragen van de argumenten waarom dit een slecht plan is:

1. Een transferium bij De Punt pakt een niet bestaand probleem aan. Bij Haren zijn altijd 400 plaatsen leeg. Uit cijfers van Rijkswaterstaat blijkt dat de files op de A28 afnemen;
2. Het transferium en de nieuwe oprit van de A28 zijn een aanslag het dal van de Drentsche Aa. Het is ook een aanzet tot verdere ongewenste verstedelijking;
3. Het 'verknopen' van buslijnen bij De Punt gaat ten koste van de snelheid van de busverbindingen en biedt nauwelijks voordelen voor reizigers.
4. De nieuwe oprit in het dal van de Drentsche Aa belemmert de aanleg en verbetering van de hoogstnoodzakelijke faunapassages onder de A28. De oprit leidt tot een toename van de geluidbelasting en de uitstoot van fijnstof en NO2 in het naastgelegen natuurgebied, ook op Gronings grondgebied.

Onze stichting heeft een bezwaar ingediend en heeft aan de gemeente Groningen gevraagd hetzelfde te doen.

Philippe Boucher coördineert dit aandachtsgebied: aa.beter@kpnmail.nl

7. Biodiversiteit en bermbeheer

Het gaat slecht met de biodiversiteit. Vogels, vlinders, insecten en planten nemen sterk in aantal en soort af. Bijen en andere insecten lijden onder verstedelijking, grootschalige landbouw en te efficiënt beheer van openbaar groen. Bermen vormen belangrijke *groene verbindingswegen* voor allerlei insecten, vogels en zoogdieren.

Landelijk zijn er acties zoals '[Mijn berm bloeit](#)' en '[Nederland zoekt](#)'. De SLGH wil zich ook sterk maken voor meer streekeigen flora en fauna in Haren. Ecologisch bermbeheer is een manier om daaraan bij te dragen. We zijn daarover in gesprek met het 'wijkteam groenbeheer Haren', die sympathiek staan tegenover ecologisch bermbeheer, waar dat mogelijk is. Daarbij is begrip en steun van de lokale bevolking belangrijk. Wij zoeken ook samenwerking met lokale initiatieven zoals de [Stichting Groningen Bij-o-divers](#).

Maar particulieren kunnen ook veel doen. Denk aan het poten van voorjaarsbollen en het inzaaien van (wilde)bloemenmengsels in de eigen tuin. In het najaar zal een informatieavond worden georganiseerd over bloeiende bermen met sprekers uit de praktijk. We gaan dan in op de verschillende mogelijkheden om bij te dragen het vergroten van de biodiversiteit in eigen omgeving.

Ben je geïnteresseerd om mee te doen, stuur Amanda le Grand een email: alegrand789@gmail.com

8. Aandachtpunten voor de nabije toekomst

Van bestemmingsplan naar Omgevingsvisie

De doelstelling van de SLGH is de bescherming van de landschappelijke, cultuurhistorische, milieu- en natuurwaarden van het landelijk gebied. Dit moet juridisch worden verankerd in een (nieuw) bestemmingsplan Buitengebied Haren. Nu geldt de zwaar verouderde 'beheersverordening' (de opvolger van het bestemmingsplan Buitengebied).

In 2021 treedt de Omgevingswet in werking. De wet RO komt te vervallen en de regels voor ruimtelijke ontwikkelingen worden samengevoegd en vereenvoudigd. Dat is tenminste de bedoeling. Wat nu bestemmingsplan heet, wordt dan omgevingsplan genoemd. De gemeente zal een omgevingsvisie moeten opstellen voor de gehele gemeente inclusief Haren en Ten Boer. Een omgevingsvisie is een strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving.

De dynamiek in het landelijk gebied van (de voormalig gemeente) Haren en de stedelijke druk zullen eerder toe- dan afnemen. De recreatiedruk en het verkeer nemen toe en de gemeente Groningen heeft een grote bouwopgave. Projectontwikkelaars grijpen iedere kans om te bouwen. Er is reden om te vrezen voor ad hoc-ingrepen (zie onze ervaringen hierboven). Dit temeer daar een grote gemeente zoals Groningen meer verkokerd is en integrale belangenafweging moet opboksen tegen sectoraal beleid. Onze stichting zal er op aandringen om betrokken te worden bij het opstellen van de nieuwe omgevingsvisie en het omgevingsplan voor het landelijk gebied.

Ontwikkeling ecologische verbindingzones en faunapassages

Met de herinrichting van de Onnerpolder en het Zuidlaardermeergebied ten oosten van de Hondsrug en de Onlanden ten westen, ligt het landelijk gebied van Haren te midden van omvangrijke natuurgebieden. Iedereen is enthousiast over de behaalde resultaten: broedende zeearenden, otters, bevers, dassen, ringslangen, etc. Zelfs de wolf is gesignaleerd op de Onneres.

De andere kant van de medaille is dat steeds meer van de genoemde soorten worden doodgereden. De A28/ A7, de spoorlijnen, kanalen en het steeds drukkere lokale wegennet vormen onneembare barrières.

Onze stichting wil bijdragen aan de ontwikkeling van ecologische verbindingzones en faunapassages dwars over de Hondsrug van de Hunze tot de Drentsche Aa. Het 'tussengebied' tussen Haren en Helpman moet (verder) worden versterkt als ecologische verbindingzone. De zone ter hoogte van de Onneres - Harendermolen - ['t Hemrik](#) kan als ecologische verbindingzone gaan functioneren.

Dit past in de visie om de laagveengordel rondom de stad Groningen verder in te richten voor natuur en natuurinclusieve landbouw. Het is ook belangrijk voor de instandhouding van gezonde populaties. Deze ideeën moeten een vertaling krijgen in de omgevingsvisie van de gemeente en in de nieuwe provinciale Omgevingsvisie. De SLGH zal zich hiervoor inzetten.

Het postadres van de stichting is Rijksweg 328, 9752CN Haren
De stichting heeft een [website](#) die binnenkort zal worden geactualiseerd.

We vragen u om mensen in uw omgeving te attenderen op de stichting. U kunt deze nieuwsbrief verspreiden.

Wilt u worden uitgeschreven van de emaillijst? Laat u het ons weten via landelijkgebiedharen@xs4all.nl

Noteert u: Informatieavond 19 september 't Clockhuys, bibliotheek, 19.30 - 22.00 uur